

ПАРЛАМЕНТ

«Жер тубюнде байлыкъланы юсюнден» закон кесини тарых борчун толтургъанды

Ма ол оюмга келгендиле КъМР-ни Парламентини Экология эм табийгъатны хайырлануу жаны бла комитети къурауны «тѳерек столгъа» къатышханла. Аны ишин башлай, Парламентни Председателини орунбасары Натби Бозиев жер тубюнде байлыкъланы юсюнден закондательствону жашауду тийишликте бардырууну магъанасы бек улуу болгъаны айрып айтханды. «Табийгъат бизге берген хазаны хайырланууну право мардады бла жалчытауду кыргъа тургъан проблемаларны чыраалы къатышуу болмай кетерир амал жокъду», -дегенди.

Жер тубюнде байлыкъланы къалай хайырлангъанларны юсюндеги а жыйылгъанга КъМР-ни табийгъат байлыкълар эм экология министрлини орунбасар Александр Кислицын толухар айтханды. Ол «Жер тубюнде байлыкъланы юсюнден» республикалы законнга кѳре, 22 объектти тарых къабил керюлюгин билдиргенди. Алай рынок болумлары эсге алыр бѳла, геология тинтиуле андан ары бардырылгъа эмда ол тизмеге жангы объектле къошула барлыкълды,дегенди. Министрлер юрелечиси айтханды кѳре, биогенлюкде жер

байлыкъл болгъан участкалары хайырлангъа деп берилген лицензиялары саны 69-гъа жетеди. Битеу де 97 участка къурагъаны айтханды. «Жер тубюнде байлыкъланы къазуу ишле бардырылгъа. Къазуу ишени бардырырга уа КъМР-ни Правительствоу аукциондан сора эркинлик береди. Натби Бозиевни контроль этуу иш а къалай къурагъанды деген сорууну жууап берѳе, Александр Кислицын берилген лицензиялада тохташдырылгъан жорукълна къалай толтурулгъанларын билер ючюн, Табийгъат байлыкълна эм эко-

логия министрствода энци бѳлюм « къырал контрольну эмда табийгъат байлыкъланы алулу хайырлануу бѳлюмю къурагъаны айтханды. «Жер тубюнде байлыкъланы къазуу бла керешгенле хар бирине да паспорт жарашдырылады, анда ишни жорукълна шарт тохташдырылгъа, бек башы уа - рекултивация жангы бла проект исленди. Бизден сора келик тѳюнге биз не сора кѳреймиз, деген соруту кѳрей жибериуле бергенлей турбады», -дегенди министрли орунбасары.

Ахыры 2-чи бетдеди.

КОЛЛЕГИЯ

Ишни къыйматлылыгын кѳтюрюрге АСЛАМ ЭС БУРУЛУКЪДУ

Быйыл Къабарты-Малкъар Республикасы суу бла байлыкълна халла жуушланы бардыруу Федеральни бюджетден 41,7 миллион сом жиберилгенди. Аны онеки миллиондан асламысы бытыр къыйматлы къалгъан ахыды. Бу шартлары КъМР-ни Табийгъат байлыкълна эмда экология министрствонун бардыруу комитетини аны башчысы Гызылана Керѳ айтханды. Жыйналыуу министрствону быйылы тогуз айында ишни эмда келир жылгъа белгиленген борчаларны юсюнден сѳлешингенди. Сагъынлыгъан ырыскына Бахсан бла Черек суулары бир кескеринде юзюм бѳла ташдан тазалау ишле бардырылгъанды. Аны бѳла бирге Каменка, Чегем, Че-

рек суулары, Шалушка, Жѳмтала, Тѳбон эм Экинчи Чегемде эмда Псынабо элдеде бардырылгъа тазалау ишени проект-смета документациялары да жарашдырылгъанды. Урауу бѳла Шалушка суулары жагъаларын къорулау жангы бѳла мадарла откѳрди. Жер тубюнде байлыкълны хайырлануу жангы бѳла биогенлюкде регионда 69 лицензия берилгенди да айтханды министр. Экология надорлук ишни чеклеринде табийгъатны къорулау закондательствону исленирин толтурурга контроль этуу муратда быйыл 158 тинтиу бардырылгъанды. Бузукълыклары болгъанга инвентарлау, 217 къагъыт жазып, 715 минг сом тазар салгъанды. Республиканы санитар-экология

бѳлүмун игилендириуге министрство аслам эс бургъанды турды. Быйыл жаз башында элдеде бѳла шакарлада санитар тазалау, тапландыруу эм жашиллендириу экиайлыкъ бардырылгъанды. Муниципалитетлени барысында да бу жангы бѳла болумга специалисте дайым кѳз-къулакъл болгъанлай турдыла. Тѳерекдеги къудуретни киркичиден бѳла къыйын болумдан сакълау муратда министрство быйыл «Къабарты-Малкъар Республикада 2013-2020 жылланы чеклеринде тѳерекдеги къудуретни сакълау» деген программаны жарашдырылгъанды. Республиканы Правительствоу да аны къабил этгенди. Аны республикалы эки энци программа бѳла алты под-

программа киреди. Алада белгиленген жумушгъа битеу да 6,3 миллиард сом къоратылгъанды. Коллегианы ахырында тѳрточно кварталгъа эм саулай да келир жылны борчаларны юсюндеги да айтылгъанды. Ала барысы да, министрствону пресс-службасында билдиргенлерине кѳре, ишни къыйматлылыгын кѳтѳрѳу бѳла байламдыла.

Убашланы Мурат.

МЕДИЦИНА

Стоматологъа поликлиникагъа - шѳндоюлюю оборудованье

Тѳрк районун администрациясыны пресс-службасында билдиргенлерине кѳре, анда стоматология поликлиникагъа жангы оборудованьяны орнатуду иш къыста барды. Ол бѳш терепте кабинетде салынырыкъды, бу жумушларгъа 380 минг сом къоратылгъанды. Багъату учрежденинда битеу да сегиз алпай установка барды.

аладан ючюсюн алгъаракълда алындырылгъан эдиле. Бытыр а дагъыда 250 мингте визиограф сатып алынганды. Поликлиниканы баш врачы Иза Бекшоола айтханды, быйыл онгла финансирование бир каналлы тюрюсюн хайырланууну болушулугу бѳла чыккъыгъанды. Алай бѳла оборудованьягъа ачаны учурдене борчул халда медицина

страхование этуу фондуну юсю бѳла тамамлагъан медицина иши ючюн алгъанды. Битеу мадарла адамаланы багъыну бѳтюн юм бир бардырыгъа себеплик этерле деп сакълангъанды. Больницада уа адамаланы ырыкълылары неди ала жаратмаган шартлары билер ючюн, энци орун барды. ХАБИБУЛЛАХЛАНИ Зульфийа.

Сабийлени къорулау

Светлана Огузова Элбрусда ата-анала бѳла тубѳшгенди

Къабарты-Малкъарны Башчысында сабийни эркинликлери жангы бѳла уполномоченный Светлана Огузова, муниципальный районгъа барып, гражданданы приѳмгъа алыуун чеклеринде Элбрус районда да болгъанды. «Сабийни къорулау ведомстволаны бир-бирлери бѳла байлыкъл ишлерини излейди», -дегенди ол. Артыкъда бѳк Светлана Огузова ючюсюн жашуу халына, жарыуларына, излемлерине айрып эс буртурулгъа кереклисин чѳртгенди. Нек десегиз сабийни жашау жолу ючюнден башлангъанды, ол ата-анадан, анысындан не кѳрсѳ, арты аны этеди. Алайды да, сабийлени

юретиуде ючюм биринчи планда болгъанын унутургъа керек тюрюлюк. Аны бѳла тубѳширге келгенде кѳп сабийли ючюрге жашуу журтла кереклисин, инвалид сабийлге лыгъатланы, пособиланы юсюндеги айтханды. къыйын жашуу болумгъа тубѳшен ата-аналагъа болушурга кереклисин эсгертгенди. Кѳнделенде отѳтерилгъа инвалид жашыны анасы Селляна Сания жашуу юм бѳла болушларын тилегенди. Ючюм эгинде дери жашагъан ючюм жер юзюлѳп бахсанды да, анда жашар он жокъду, «Жаа айыруу» программгъа кѳре, 2005

жылда алагъа жангы юм берилгенди. Сания айтханды кѳре, юм алырга берилген ахча жетмей, кредитте кириге да тубѳшенди. Биогенлюкде Селляна эски адресде жашайдыла. Нек десегиз жангы юм талкъа этеди, инвалид сабийге аны ючюм жерек болды. Эски ючюм башын жагъында жабаргъа жууукълна болушханды. Алай анда жашау этерге анта да къоркъулауду. Светлана Огузова Селлянаны ючюрге жангы меким алырга ахча къаллай бир белонгенини тынгылы тинтип, алагъа жазып, жууап къайтарырга сѳз бергенди. Ахыры 2-чи бетдеди.

Конкурс

Районну эм иги предпринимателин сайларыкъдыла

Май районода «2013 жылны эм иги предприниматели» деген конкурс бардырылгъан башлангъанды. Ары къатышырга сойгенини энци бизнес бѳла керешген Юрий Пальцев да билдиргенди. Аны предпритиясы тротуар плитканы чыгаруу бѳла керешеди. Ол ишле башлагъанды онѳш жыл болгъанды. Шѳндо уа анда тогуз адам урунды. Предприниматель хар ай сайын бюджетлеге онбир минг сом тѳлейди.

Жоллагъа бѳла тротуарлагъа салгъан плиткadan сора, бизнесмен камилени эмда ойле-ни фундаментлерин жасаргъа жаралуу жалгъан таш да этеди. Цѳк бир жылгъа 1200 квадрат метр продукция береди. Предприниматель аны Нальчикге, Птигорскеге эм къошуу респу-бликагъа да сатады. Битеу продукциягъа ол бѳш жыл гарантия береди. Юрий Пальцев жандаурукъл ишлене да арха турмайды. Майскы шахарны бѳла Колгъаревскы станцияны килоисаларны тирелеринде плитканы да ол салгъанды. «Тополѳк» бѳла «Казачок» сабий лагерьлеге болу-

эмда къурулуш материалла бѳла болушулук этерге да къолуында келеди. Социальный жангы бѳла жууаплылыгъа, тирилги эмда тюз ниетли ишленги ючюн ол 2009 жылда «Жылны эм иги страхователи» деген республикалы конкурсда да хорлагъанды. Башында сагъынлыгъан конкурсу итотлары уа, районну администрациясыны пресс-службасында билдиргенлерине кѳре, келир айны ортасында белгилениркиди.

ОМАРЛАНЫ Мурат.

Билем берил

Прохладначы окъуучулагъа – Волгоградда патриот дерсле

Къоз каникулланы кезуеюде Прохладныи администрациясыны Билим беруу управленийыны бѳла Культура, жаш тѳлю политика эм спорт жангы бѳла бѳлюмюно башламкъылары бѳла окъучула Волгоградда патриот дерследе баргъандыла.

Управленийны башчысы Татьяна Склерова билдиргенге кѳре, ата-анала жыйылгъанда сабийлеге, Ата журт урунда совет аскериле этген жигитликни юсюнде айттып къыймай, алагъа бир къауум шартны кѳртюзт юм болуугу дайым айтла тургъанды. Ма энци ол муратбызны жашауда толтурулгъаныбыз, дегенди ол.

Урауныны башчысы Татьяна Склерова билдиргенге кѳре, ата-анала жыйылгъанда сабийлеге, Ата журт урунда совет аскериле этген жигитликни юсюнде айттып къыймай, алагъа бир къауум шартны кѳртюзт юм болуугу дайым айтла тургъанды. Ма энци ол муратбызны жашауда толтурулгъаныбыз, дегенди ол. Алай бѳла окъуучула Мамаев курганда, Аскерни тозде, «Сталинград сермеш» музей-панорамда, краеведение музейде болгъанды. Эскурсовода уа алагъа эки жѳз кюмте созулгъан, урушун эм иулу Сталинград ючюн сермешни юсюнде айтхандыла. Волгоградда совет аскериле этген жигитлик хар къаида да эсленеди. Мамаев курганда кѳргеними

Къурулуш

Огъары Жѳмталагъа - спорт комплекск

Черек районну Огъары Жѳмтала элинде физкультура эм саулыкъл кючлеу жангы бѳла жангы комплекси къурулуш бардырылды. Мекямны мураторы бытыр салынгъанды, алай иш андан ары бармай тохтап, быйыл сентябрь айда башлангъанды. Комплекс «2005-2015 жыллада Россия физкультура бѳла спортну айналыу» деген Федеральни щетовой программаны чегинде ишленеди. Ахча уа бытыр жумушка республиканы бюджетинден да бѳленюнде. Мекямны башын «Ангар - монтаж» фирма жакарыкъды, бусагъатда карканыс женгил эм кзаты термилени хайырлангъанды. Къурулуш ишле баргъан участканы таматасы Замир Маков билдиргенге кѳре, къурулуш ишени ахырына битеркиди. Бизге бѳла ичинде жумушкыны башларыкъдыла.

Комплекси улулугу 690 квадрат метрди. Мында юретиучюлене, врачланы кабинетлери, тешинип кийинчирча жерле, душювояла эм спортну кзайсы тюрюсю бѳла да кереширча улуз зал болуукъду. Огъары Жѳмталада былай меким болмай бѳк жарыгъы тургъанын белгилерчиди. Болсада ол кѳмчилик спортну оьѳгелени тыймагъанды. Мында къаруларны кѳре, жер къурашдырып, секцияланы жапмагъа керешип тургъанды. Ючюмге бу элден Занкишиланы Казбѳкни келтирип айтсакъ да тамамды. Ол бир кезинде мында Сабий эм жаш тѳлю спорт школда ата-сында - Занкишиланы Къубдайиде - жаруу этип башлагъанды. Энци уа къыралны дзюдодан кючлю спортчуларындан бириди. Ол кѳп кѳре

биринчиликте къатышып, чемпион бѳла да тургъанды. Кѳп болмай а Россияни чемпионатында кюмш мѳда бѳла саугъалангъанды. Быйыл Огъары Жѳмталаны арбазда ойнагъан футбол командасыны юсюнде да айтурчиди. Эршиуледе биринчи болуп КъМР-ни Спорт эмда туризм министрствосуну эскиде тренажерла жарашдырылгъа саугъасына тийишли болгъандыла. Тренажерла ноябрь айда орнатылгъанды. «Огъары Жѳмталада жангы спорт объекте къурапсалса, жаш тѳлю спортха бѳтюнда тире эм кѳп къатышыр деп ушангъанбыз», -деди Черек районну администрациясында спорт комитетни таматасы Герийланы Хусей.

Анзорейге - жангы больница

Лескен районда Анзорей элде 120 жатар жери болгъан жангы больница комплекси къурулуш барды. Аны поликлиникасында уа врачла хар кюм сайын 150 адамны жумушларына къаралыкъдыла. Районну администрациясыны пресс-службасында билдиргенлерине кѳре, бу проектти саулай багытасы 606 миллион сомду. Ырыскы республиканы бюджетинден берилгенди. Проектте кѳре, больницада эки хирургия бѳлюм, сора дагъыда магнит-резонанс томография аппаратны орнатчыра энци оту да болуукъду. Сагъынлыгъан ахчагъа ары мебель бѳла медицина техника да сатып алынныркъды. Объектни кесини котельнысы, суу бѳла жалчытуу инфраструктурасы эм башка энци мекямлары болуукъдыла. Больницаны къатында уа анда урунганлагъа кѳтѳдже ишлениркиди.

Безни корр.

Конференция

Аны адамлыкъл шартлары биогенлюкде да унутулмагъандыла

Озган геуорге кюн философия илмуланы доктору, профессор Эфендианы Салихни башлам-чылыгъында Шѳндоюлюю гуманитар академияда малкъар оддабитада улуз уы къюм кеткен белгиле жазыучу Кациланы Хабугъа аталып, илму-теория конференция бардырылгъанды.

Аны СГА-ни ректору Атайбийланы Алий ачып, былай мероприятиялары магъаналыкълары белгилегенди. Сора бу жыйылууну къурагъа болушан РФ-ни Культура министрствосуну, СКГТИ-ге, кеси башчылыкъл эткен окъуу ючюм ишчилерине да жюрек ырызлыгъын билдирип, сѳзюно Салих Ибрагимовиче бергенди. Ол докладдын 30-чы жыллада совет литературалыгъа келген тѳлюню Къузийиланы Къаисыны, Отарланы Керимни, Отарланы Саидни, Теммоланы Жамитни, Будаийланы Азретни, Кациланы Хабуну, Залияханнаны Жанакъл

айтыны, Гыттыулыны Максими, Махкыланы Сафарны юсюнде халар бѳла башлагъанды. Аланы къадарларына, чыгармачылыкъл жолларына нозыкълыларына да эс бургъанды ол. «Кациланы Хабу керти таулу ар киши болгъанына биогенлюкде жашуу бѳла ишеклиги жокъду. Ол малкъар тилини терен билгенди. Жазуучуну керти тенги Залияханнаны Жанакъл да эс бургъанды», -деп бошдан айтхан болмаз эди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Хар юйге мамырылкъ эм келишуулук	Къырлыбызны сакъларыкъ - миллетле аралы бирикди	Документле	TV-ны бѳла радиону программалары
2 бет	2 бет	3-6 бетле	7-8 бетле

